

Koostaja: radioloogiaosakonna radioloogiaõde Imbi Ojaste

Irrigoskoopia ehk kolograafia

Irrigoskoopia ehk kolograafia

Irrigoskoopia ehk kolograafia on jämesoole röntgenuuring, mis teostatakse päraku kaudu soolde viidava kaontrastaine ja gaasi abil. Uuring on kõige suurema kiirguskoormusega röntgenprotseduur.

Näidustused

Jämesoole seisundi ja võimalike haiguslike muutuste hindamine (soolehaavand, sooleahenemine, polüübid ja muud kasvajad sooles).

Vastunäidustused

- Toksiline megakoolon – jämesoole toksiline laienemus.
- Isheemiline koliit ehk jämesoolepõletik.
- Soole perforatsioon (mulgustumine) või selle kahtlus.

Kuna uuringul kasutatakse ioniseerivat kiirgust, siis on vastunäidustuseks ka rasedus.

Ettevalmistus uuringuks kodus

Uuringu läbiviimiseks peab jämesool olema puhas. Selleks soovime kaks päeva enne uuringut tarvitada kergelt ja vähese rasvasisaldusega toitu (jääkainetevaba dieet) ning tarbida rohkem vedelikke (va mahl, magus tee ja kohv). Kui Teil esineb krooniline kõhukinnisus, tuleb soole ettevalmistust alustada juba varem.

Ettevalmistus uuringuks haiglas

Uuringueelsel päeval tehakse Teile soole ettevalmistus soolesisu vedeldavate preparaatide abil. Üheks võimaluseks on näiteks Fortrans pulber, mida lahustatakse ja juuakse järgmise skeemi alusel:

- öde lahustab pulbri 4 liitri veega, mida Teie joote kiirusega 1 liiter 1 tunni jooksul, pidades 1 tund vahet pärast kahe liitri joomist. Lahus hakkab lahtistina toimima, kui joodud on umbes 2 liitrit. Te võite lahuse joomise katkestada, kui on näha, et soolest tuleb puhast, selget vedelikku. Kuna Fortrans suurendab oluliselt soolesisu mahtu ja puhastab soolt, soovime viibida tualettruumi läheduses.

- Uuringule eelneval päeval tuleb Teil alates lõunast olla söömata, juua tohib vaid selgeid vedelikke (taimetee, vesi, viljalihata mahl). Soovitav on juua 1-2 liitrit. Selgeid vedelikke tohib juua ka uuringupäeval.
- Uuringupäeval võite võtta hiljemalt tund enne uuringu algust regulaarselt kasutatavaid ravimeid (konsulteerige selles osas ka arstiga).
- Kui eelpool kirjeldatud soole ettevalmistuse meetodit kasutada ei saa, kasutatakse uuringueelsel päeval lahtistina 30-40 ml riitsinusõli ning tehakse õhtul ja hommikul puhastusklistiir.

Uuringu läbiviimine

Umbes 20 minutit enne uuringut antakse Teile soolt lõdvestavaid preparaate. Röntgenoskoopia kontrolli all täidetakse jämesool pärasoole kaudu 400 ml baariumsulfaadi suspensiooniga (röntgenkontrastaine), seejärel sool tühjendatakse ning viiakse sisse õhku. Järgnevalt tehakse erinevates asendites ülesvõtted kõigist jämesoole piirkondadest.

Uuringu ajal võite Te tunda vähest valu, mis tekib õhu sisseviimisest. Uuring kestab keskmiselt 30-40 minutit.

Võimalikud tüsistused ja ohud

Väga harva võib uuringul kasutatav kontrastaine tekitada allergilist reaktsiooni (nahalöövet) või kõhukinnisust.

Jämesoolt lõdvestavad preparaadid võivad tekitada suukuivust.

Jämesoole väljasopistuse ja/või haavandumiste korral võib tekkida sooleseina mulgustumine, millega kaasneb kõhukelme põletik (vajab operatiivset ravi).

Uuringutulemused

Uuringu tulemused salvestatakse ja arhiveeritakse elektroonilisse röntgenuuringute andmebaasi. Radioloog hindab röntgenülesvõtteid ja väljastab kokkuleppe korras Teile või arstile röntgenülesvõtteid ja väljastab kokkuleppe korras Teile või raviarstile nende kirjelduse paber kandjal.